

6e jaargang nr.4 | december 2005

Het nieuwe jaar 2006 komt eraan. We sluiten 2005 af met mooie borstvoedingscijfers en nieuws uit de regio Zeeland, met wat de wetenschap zegt over intensief eerste contact tussen moeder en kind en nog meer lezenswaardigs. En u vindt informatie over bestellingen op blz 9 en blz 11: kalender, agenda, klein kerstcadeautje.....

Tenslotte wenst Zorg voor Borstvoeding u **alle goeds voor 2006!**

"Zo wordt moedermelk gemaakt!"

Maar rust en genieten is niet altijd het beste recept. Vaak is extra ondersteuning hard nodig en goede, deskundige begeleiding is een belangrijke voorwaarde voor succes. We zijn blij dat in de loop van dit jaar steeds meer instellingen het UNICEF certificaat Zorg voor Borstvoeding hebben verworven (zie blz 2).

Meer dan de helft (53,5%) van alle pasgeboren baby's en hun moeders krijgen nu kraamzorg die beantwoordt aan de internationale kwaliteitscriteria.

En overall is borstvoeding hoger op de agenda komen staan. Dat moeten we ook in 2006 zo houden.

Proficiat!

Meer dan de helft van de baby's krijgt gecertificeerde kraamzorg

Ziektekostenverzekeraars stellen meer en meer de eis aan kraamzorgorganisaties dat ze naast het ISO/HKZ certificaat ook het WHO/UNICEF -certificaat behalen. Organisaties die aan beide kwaliteitseisen voldoen ontvangen een hogere uurvergoeding.

De vraag naar de Externe Beoordeling is in 2005 enorm toegenomen. Instellingen die zich aanmelden moeten rekening houden met het feit dat de hele procedure een half jaar tijd in beslag neemt.

De assessors hebben de afgelopen maanden heel Nederland doorkruist en Zorg voor Borstvoeding heeft de volgende negen kraamzorgorganisaties mogen feliciteren met het WHO/UNICEF certificaat.

Kraamzorg Op Maat in Velp, **De Zorgboog** in Bakel, **Thuiszorg Brabant NO** in Uden, **Kraamzorg de Friese Wouden** in Drachten, **Yunio Kraamzorg** vestiging Nieuwegein, **GroeneKruis zorg Domicura** in Maastricht, **Thuiszorg Breda**, **Kraamzorg Midden Nederland** te Amersfoort en **Vivent Kraamzorg** in Den Bosch.

Door de inzet en de goede resultaten van deze instellingen is het bereik van gecertificeerde kraamzorg gestegen naar 53,5%! Meer dan de helft van alle pasgeborene baby's en hun moeders worden nu dus ondersteund en begeleid door kraamverzorgenden van een instelling die werkt aan de hand van de Tien vuistregels. Een bijzondere mijlpaal!

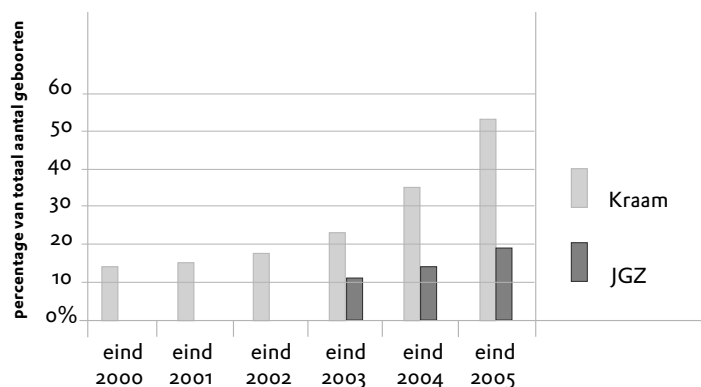
Na drie jaar worden gecertificeerde instellingen opnieuw bezocht om de kwaliteit te meten. Gerecertificeerd zijn: De Baker Kraamverzorging te Amsterdam, het UMC St Radboud in Nijmegen, ACK Kraamzorg/Zorgmaat in Amsterdam en Zeist en het Rijnstate Ziekenhuis in Arnhem.

Een kraamverzorgende, spreker bij de uitreiking van het certificaat bij Thuiszorg Midden Limburg, brengt haar kennis in praktijk

Ook goed nieuws voor de Jeugdgezondheidszorg; **Yunio Oost Gelderland** is al in het bezit van het WHO/UNICEF certificaat voor de kraamzorg en ook de afdeling JGZ behaalde in november het borstvoedingcertificaat! Het aantal gecertificeerde jgz-instellingen in Nederland komt hiermee op 10. Samen bereiken ze zo'n 19% van alle zuigelingen.

Bereik van door UNICEF/ZvB gecertificeerde instellingen

Goed geregeld?

Borstvoeding ook voor werknemers in de zorg goed geregeld?

Uit onderzoek* blijkt dat slechts een klein percentage van de werkgevers volledig op de hoogte is van de wet- en regelgeving rond het combineren van borstvoeding en werk. En als men er al wat van weet, komt men veelal niet verder dan 'beschikbaar stellen van ruimte en tijd'.

Tijdens de Externe Beoordeling voor het WHO/UNICEF certificaat Zorg voor Borstvoeding wordt de staf van een zorginstelling ook altijd gevraagd of het borstvoedingsbeleid voor de eigen werknemers in het persoonsbeleid is verankerd. De meest gebruikte procedure blijkt:

- De personeelsmanager informeert de werknemer nadat ze de zwangerschapsverklaring heeft ingeleverd over de mogelijkheden om werken en het geven van borstvoeding te combineren en geeft de folders 'zwanger en arbeid' en 'arbeid en zorg'** van het Ministerie van SZW mee, zodat medewerkster vroegtijdig kan nadenken over de keuzemogelijkheden.
- Voor het bevallingsverlof stelt de medewerkster haar leidinggevende op de hoogte van haar voorstellen bij werkhervatting borstvoeding te blijven geven.
- De leidinggevende bespreekt de mogelijkheden om borstvoeding en werken te combineren, toegespitst op de functie en omvang van het contract.
- Een maand voor werkhervatting stelt de manager in overleg met de werknemer de concrete invulling van de werktijd vast voor de periode dat gekolfd of gevoed wordt. Aandachtspunten: geschikte ruimte regelen, betrokken collega's en cliënten informeren.
- Tijdens de zoogperiode geeft de medewerkster eventuele knelpunten door, zodat samen met de leidinggevende naar een oplossing gezocht kan worden.
- De medewerkster geeft door wanneer ze geen gebruik meer hoeft te maken van de regeling.

Hieronder voorbeelden van collega-instellingen: wat hebben zij geregeld en hoe pakken ze een en ander aan? De regelgeving bij **Thuiszorg de Friese Wouden** is zelfs ruimer dan het wettelijk kader. Een medewerkster mag gedurende het eerste jaar na de geboorte van haar kind het werk onderbreken om te voeden of te kolven (in de wet staat de termijn van negen maanden). Als op locatie geen geschikte plek is geldt de benodigde reistijd als werktijd. De medewerksters krijgen voor het kolven een elektrische mini-kolf in eigendom. De werktijden worden aangepast; bijvoorbeeld later of eerder beginnen, eerder naar huis gaan, veranderen van pauzes, waardoor er minder vaak op het werk gevoed/gekolfd hoeft te worden.

Kraamverzorgenden bij **West-Friese Zorggroep de Omring** kunnen op een 5 uren zorg worden ingeroosterd.

De wet geeft dus op zich voldoende mogelijkheden, maar hoe werkt het in de praktijk?

Tijdens de Externe Beoordeling van weer een andere organisatie vertelt een cb arts over haar eigen kind van vijf maanden: "Het lukt me niet om voldoende tijd vrij te roosteren om te kolven, altijd komt er wel wat tussen. Mijn baby krijgt nu overdag kunstvoeding".

Eén kraamverzorgende heeft het 'goed' geregeld: "Ik blijf negen uur gedurende vier dagen in het gezin, zodat de klanten wel de acht uur zorg krijgen waar ze recht op hebben". Maar zelf is ze meer dan elf uur van huis ...

* *Laura Houtenbos*. Hand in eigen boezem. Een onderzoek naar de omgang van de werkgever met vrouwen die borstvoeding willen geven op het werk. *Vrije Universiteit Amsterdam* 2002

** bestelnummer 412 en 133 www.szw.nl

Wetenschap

Huid op Huid contact

Huid op huid contact tussen de moeder en haar pasgeboren baby en de relatie met borstvoeding is regelmatig onderwerp van studie geweest.

Hieronder bespreken we twee artikelen, waaronder een Cochrane Review.

Voor een Cochrane Review worden alle onderzoeken over een bepaald onderwerp verzameld en beoordeeld op wetenschappelijke relevantie. Alleen onderzoeken van voldoende kwaliteit worden vervolgens in de analyse meegenomen, waarbij men de resultaten samenvoegt. In deze Review zijn 17 (deels) gerandomiseerde onderzoeken opgenomen, die allemaal het huid op huid contact kort na de bevalling vergelijken met de standaard ziekenhuiszorg. Ook is gekeken naar mogelijk negatieve effecten. Het totaal aantal moeder-kind paren uit die 17 onderzoeken was 806. Het samenvoegen van de resultaten heeft de beperking dat de interventie (moeder en kind bij elkaar met huid op huid contact) niet in elk onderzoek op precies dezelfde manier werd uitgevoerd.

Toch konden de onderzoekers duidelijke conclusies trekken. Er blijkt een significant positief effect te zijn van vroeg huid op huid contact op:

- borstvoeding geven als de baby een tot drie maanden oud is;

- de duur van de borstvoeding in maanden;
- lichaamstemperatuur van de pasgeborene;
- glucosegehalte in het bloed;
- huilen van de baby (huilt minder);
- gedrag van de moeder tijdens de borstvoeding gedurende de eerste dagen (meer strelen en aanraken).

Er was geen significant effect op de hartslag van de baby en op de productie van 'rijpe' moedermelk, noch negatieve effecten op korte of langere termijn.

C.G. Anderson et al. Early Skin-to-skin contact for mothers and their healthy newborn infants. Cochrane Database Syst Rev. 2003;(2):CD003519

[foto: Samenwerkingsverband Borstvoeding Zeeland]

Lekker luchtje

In een Japans onderzoek is gekeken naar de effecten van huid op huid contact vlak na de geboorte op de mate waarin baby's de geur van moedermelk van hun eigen moeder herkennen. Ook de borstvoedingsduur was een uitkomstmaat. In Japan is de standaard zorg na de bevalling dat de baby meteen na de geboorte de eerste 24 uur op de babykamer wordt verzorgd en kunstvoeding krijgt (of dat met de fles gebeurt, staat niet vermeld, maar lijkt waarschijnlijk). Daarna gaan ze naar hun moeder (rooming-in) en krijgen ze borstvoeding. De 30 baby's van de interventiegroep A hadden huid op huid contact meteen na de geboorte en ze bleven tenminste 50 minuten ongestoord bij hun moeder liggen, totdat ze aan de borst gedronken hadden en zelf loslieten. Daarna gingen ook zij 24 uur naar de babykamer. Op dag 1 (dus vóór de eerste borstvoeding voor controlegroep B) en op dag 4 kregen beide groepen geurstimuli met colostrum of melk van hun eigen moeder, colostrum of melk van een andere moeder, kunstvoeding, sinaasappelsap of water. Alle baby's maakten

op dag 1 en dag 4 meer mondbewegingen als reactie op moedermelk dan op de andere geurtjes, ook als het de melk van een andere moeder betrof. De voorkeur voor moedermelk is dus aangeboren of verworven tijdens de zwangerschap. Ze reageerden overigens ook meer op kunstvoeding dan op sap of water. De baby's van groep A reageerden op de leeftijd van 4 dagen veel heftiger op de moedermelk van hun eigen moeder dan op die van een andere vrouw ($p < 0,001$). Dat gold niet voor de baby's uit groep B; zij leken geen verschil te merken.

De baby's uit groep A kregen significant langer borstvoeding, 6,7 maanden, dan die uit groep B: 4,8 maanden ($p = 0,016$). Deze laatste conclusie is waarschijnlijk belangrijker dan de resultaten over het herkennen van de eigen moeder. Veel variabelen waren in beide groepen gelijk zoals: geboortegewicht en zwangerschapsduur, leeftijd en opleidingsniveau van de moeder.

K Mizuno et al. Mother-infant skin-to-skin contact after delivery results in early recognition of own mother's milk odour. Acta Paediatr 2004; 93: 1640-1645

Samenwerking in Zeeland

In 2003 zijn door de GGD Zeeland de borstvoedingscijfers in Zeeland geïnterpreteerd. Daaruit bleek dat slechts 19% van de kinderen op de leeftijd van zes maanden nog (gedeeltelijk) borstvoeding kreeg, tegenover een landelijk percentage van 25%. Voor het onderzoek zijn gesprekken gevoerd bij alle instellingen in Zeeland die betrokken zijn bij de advisering over borstvoeding aan (aanstaande) ouders.

Tijdens deze gesprekken kwam naar voren dat er op dit gebied weinig tot geen samenwerking bestond tussen de diverse organisaties. Bij de presentatie van de uitkomsten van het onderzoek waren alle aanwezigen positief over het voorstel om een samenwerkingsverband op te richten, en zo met elkaar het geven van borstvoeding te stimuleren.

Project 'Borstvoeding doen we samen'

In januari 2004 is het Samenwerkingsverband Borstvoeding Zeeland opgericht. Alle zorginstellingen in Zeeland die zich bezighouden met advisering rondom het geven van borstvoeding zijn hierbij betrokken. Het doel van het samenwerkingsverband is te komen tot eenduidige advisering binnen de verschillende zorginstellingen in Zeeland, om zo het percentage kinderen dat tenminste zes maanden borstvoeding krijgt te verhogen. Om dit doel te realiseren is er een Zeeuws protocol borstvoeding ontwikkeld, dat gebruikt zal worden binnen alle genoemde zorginstellingen.

Het samenwerkingsverband heeft naast het protocol een borstvoedingspaspoort uitgegeven. Het is de bedoeling dat alle zwangeren het borstvoedingspaspoort krijgen. Het paspoort dient als overdrachtsdocument tussen de verschillende zorgverleners waar de zwangere en de borstvoedende moeder mee te maken krijgt. Per consult/contactmoment kan de zorgverlener hierin zijn/haar bevindingen en adviezen noteren. Daarnaast staan in het paspoort adressen vermeld van borstvoedingorganisaties en plaatsen waar themabijeenkomsten over borstvoeding worden georganiseerd. Het project is mede financieel mogelijk gemaakt door OZ Zorgverzekeringen Breda en het Voedingscentrum. Om de totstandkoming van het protocol te vieren hebben we op 6 oktober 2005 een symposium over borstvoeding georganiseerd. Onderwerpen die tijdens het symposium aan de orde kwamen zijn onder andere: Borstvoeding en overgewicht, de landelijke campagne van het Voedingscentrum, en Borstvoeding in Zeeland. Het protocol werd symbolisch overhandigd aan een hoogzwangere verpleegkundige.

Voortgang en toekomst

De verschillende instellingen hebben een implementatieplan ontwikkeld voor het gebruik van het protocol binnen de eigen organisatie. Per werkveld wordt bekeken wat er nodig is aan deskundigheidsbevordering en wordt een scholingsvoorstel op maat gemaakt. Het samenwerkingsverband zal in de toekomst op gezette tijden bij elkaar komen om het protocol up-to-date te houden, de continuïteit te waarborgen en om de doelstelling van het project te bewaken. Het is tevens de bedoeling andere activiteiten te ontwikkelen zoals een e-mailadres en website waar informatie ingewonnen kan worden, moedergroepen om contacten tussen moeders te bevorderen, en mogelijk ook het aanstellen van een lactatiekundige. Twee van de deelnemende instellingen van het Samenwerkingsverband Borstvoeding Zeeland hebben het borstvoedingscertificaat al verworven: RST Zorgverleners en Homecare. De Stichting Provinciale Kraamzorg en Entadministratie is inmiddels ook bezig met de voorbereiding voor certificering. GGD Zeeland verricht momenteel een nulmeting naar het geven van borstvoeding in Zeeland. Doel is om over enkele jaren te meten of de percentages zijn gestegen.

*namens het Samenwerkingsverband Borstvoeding Zeeland:
Jacoline de Visser
Stafverpleegkundige JGZ 0-4 jaar Zorgstroom*

[foto: Samenwerkingsverband Borstvoeding Zeeland]

Meer baby's krijgen met 6 maanden nog uitsluitend borstvoeding

Op 3 oktober, in WereldBorstvoedingWeek, zijn de borstvoedingspercentages 2005 door Sanny van Ginkel officieel aangeboden aan ir. Hans de Goeij, secretaris generaal van VWS. Uit de peiling gedaan door TNO Kwaliteit van Leven blijkt dat 35% van de baby's nog uitsluitend borstvoeding krijgt als ze drie maanden oud zijn. Dat percentage is vergelijkbaar met de voorgaande jaren. De opvallende verbetering betreft de periode daarna: met zes maanden krijgt nog 25% van de baby's moedermelk als enige melkvoeding. En dat is een aanzienlijke stijging sinds de vorige peiling van 2003, toen het 18% was. Het onderzoek is uitgevoerd in opdracht van de stichting Zorg voor Borstvoeding en betreft een steekproef van ruim 3000 kinderen.

We zien dat tijdens de eerste maanden helaas nog steeds een snelle daling optreedt: 79% van de moeders begint met borstvoeding, met een maand krijgt nog maar 54% van de baby's uitsluitend moedermelk en op de leeftijd van twee maanden is dat verder teruggelopen tot 45% (10% krijgt dan nog wel een combinatie van borstvoeding en kunstvoeding).

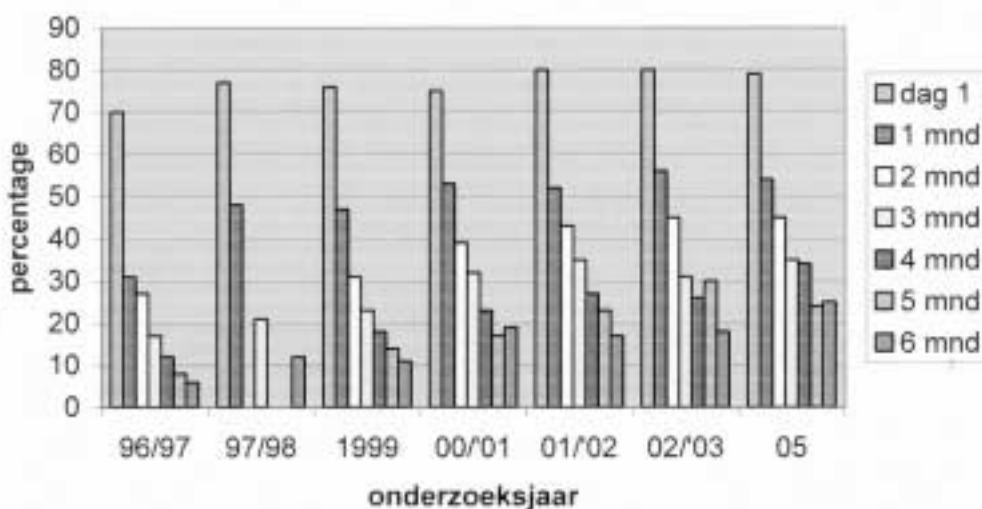
Hans Hoogervorst, minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport reageerde positief: 'Ik ben blij met de stijgende trend. Maar het percentage kinderen dat zes maanden borstvoeding krijgt zou net zo hoog moeten zijn als vlak na de geboorte. Het stimuleren van borstvoeding vanuit de overheid, diverse betrokken organi-

saties en de sociale omgeving, blijft dan ook belangrijk!' Op de website www.zvb.borstvoeding.nl kunt u onder 'borstvoedingscijfers' de rapportage 2005 van TNO Kwaliteit van Leven inzien.

Sanny van Ginkel (ZvB) overhandigt de borstvoedingscijfers 2005 aan ir. Hans de Goeij, secretaris generaal van het ministerie van VWS

uitsluitend borstvoeding (TNO KvL)

[foto: Samenwerkingsverband Borstvoeding Zeeland]

Het is niet eenvoudig om bij kleine kraamzorgcentra (met minder dan 15 kraamverzorgenden) een Externe Beoordeling uit te voeren.

Op het eerste gezicht lijkt de situatie juist gunstig: een overzichtelijke organisatie met korte lijnen, een gering aantal mensen in dienst, dus in minder tijd is het werk gedaan.

Er zitten echter nogal wat haken en ogen aan zo'n opdracht. We willen erg graag een ruim aantal cliënten en medewerkers interviewen om een representatief beeld te krijgen. Bovendien spreid je met veel deelnemers aan het onderzoek het risico van de missers die er ook tussen kunnen zitten. Niemand is immers perfect! Bij een klein kraamzorgcentrum zijn op een bepaalde dag waarop de assessors komen misschien drie of vier kraamverzorgenden aan het werk. In sommige van die drie of vier gezinnen is de baby wellicht pas een of twee dagen oud en dan willen we de kraamvrouw nog niet lastig vallen. Of er is voor kunstvoeding gekozen. Zo kan het gebeuren dat onze assessors juist extra vaak op pad moeten om toch zo'n 12 tot 15 moeders te kunnen spreken die op dat moment kraamzorg krijgen. En dat leidt juist tot veel hogere kosten.

We proberen altijd samen met de organisatie een oplossing te verzinnen: de twee assessors komen ieder apart op verschillende dagen langs, een aantal interviews wordt telefonisch afgenomen (minder informatief) of tijdens de eerste twee dagen direct na afloop van de kraamzorg, extra kraamverzorgenden worden op kantoor geïnterviewd.

Wat doen we met de kleintjes?

Het zou een optie kunnen zijn om de certificering in samenwerking met een collega-instelling in de nabije omgeving aan te vragen. Dat maakt de uitvoering van het assessment zeker eenvoudiger. Het voordeel van zo'n constructie kan ook zijn dat de kosten, zoals voor de nascholing en voor de Externe Beoordeling zelf, gedeeld kunnen worden. Of zo'n keuze nadelig is voor de concurrentiepositie.....

**borstvoeding
verdient tijd**

www.voedingscentrum.nl

Borstvoeding altijd en overal!

Bij de start van de WereldBorstvoedingWeek organiseerde het Voedingscentrum de feestelijke bijeenkomst 'Borstvoeding altijd en overal!'. Tijdens deze bijeenkomst zijn de nieuwe borstvoedingscijfers gepresenteerd. Ook is de eerste sticker van het beeldmerk 'Voeden kan hier' geplakt op de deur van een horecagelegenheid.

Positieve trend

De resultaten van de meest recente peiling melkvoeding gaven alle reden tot feest vanwege de stijgende trend in de borstvoedingsduur die deze laten zien (zie ook elders in dit nummer). Deze stijging betekent echter niet dat we nu met de armen over elkaar kunnen gaan zitten. Er blijft genoeg werk aan de winkel: 25% bij zes maanden blijft natuurlijk laag als 80% van de moeders begint met borstvoeding. De terugval in de eerste maand na de bevalling is ongewijzigd ten opzichte van voorgaande jaren. Als je kijkt naar specifieke groepen zie je grote verschillen. Neem bijvoorbeeld moeders met een laag opleidingsniveau, daar blijven de startpercentages een stuk achter bij die van moeders met een hoog opleidingsniveau (66 versus 91%). Het is van belang dat de stijgende trend behouden blijft en zelfs doorzet; het Voedingscentrum pleit dan ook bij VWS voor verdere intensivering van de campagne, ook om meer aandacht te kunnen besteden aan de terugval in de eerste maand en aan bepaalde risicogroepen.

Beeldmerk 'Voeden kan hier'

De presentatie van de nieuwe borstvoedingscijfers ging vergezeld van het plakken van de eerste sticker van het beeldmerk 'Voeden kan hier'. Pannenkoekenboerderij 't Sonnetje in Maasland ontving als eerste de sticker uit handen van actrice Isa Hoes. Inmiddels hebben meer restaurants het voorbeeld gevolgd van 't Sonnetje. Ook vanuit ziekenhuizen, thuiszorginstellingen en kraamzorg bestaat er belangstelling voor het beeldmerk. Inmiddels staan er zo'n tweehonderd adressen in de database www.voedenkanhier.nl. Maar dat moeten er nog meer worden. Een belangrijk actiepoint voor 2006! Kent u bedrijven of organisaties die positief zijn over

het geven van borstvoeding en geïnteresseerd zijn in een beeldmerk? Vraag dan de folder (met aanmeldingskaarten) bij het Voedingscentrum aan.

Meer informatie

Voor meer informatie over de campagne kunt u contact opnemen met Karen van Drongelen, projectmanager van de campagne, telefoon (070) 306 88 93 of drongelen@voedingscentrum.nl. Informatie over de campagne is te vinden op de campagnesite van het Voedingscentrum: www.borstvoedingverdienttijd.nl.

[foto Voedingscentrum]

Om het makkelijk te maken

Begin 2006 brengt de stichting Zorg voor Borstvoeding een nieuw product uit: een cd-rom met daarop een groot aantal documenten die ontwikkeld zijn door kraamzorgorganisaties, ziekenhuizen, thuiszorginstellingen en verloskundige praktijken.

Het is van alles wat, van prenatale voorlichting en protocollen tot neutrale folders over flesvoeding en kolfdagboekjes; maar in ieder geval zijn het documenten waarvan wij vinden dat ze de moeite waard zijn om te verspreiden. Aangezien praktisch alles bij ons in Word of Excel wordt aangeleverd, kunt u de bestanden straks van de cd-rom naar uw PC kopiëren en desgewenst aanpassen voor eigen gebruik. In ieder geval een bron van inspiratie. De kosten zullen ongeveer €25,- bedragen, inclusief verzending.

Twee vragen:

1. laat ons weten of u interesse hebt, dan kunnen we de oplage daarop afstemmen
2. mail ons als u beschikt over een uitgave waarvan u denkt: die mag er nog wel bij!

zvb@borstvoeding.nl

Borstvoedingsagenda

Dé agenda voor borstvoedingminnend Nederland komt uiteraard ook in 2006 weer uit. De mooie borstvoedingsfoto's maken deze agenda uniek. Hij is professioneel vormgegeven en op luxe papier gedrukt. De agenda heeft het formaat A5 en is gebonden met een stevig spiraal, waardoor hij goed open blijft liggen. En verder:

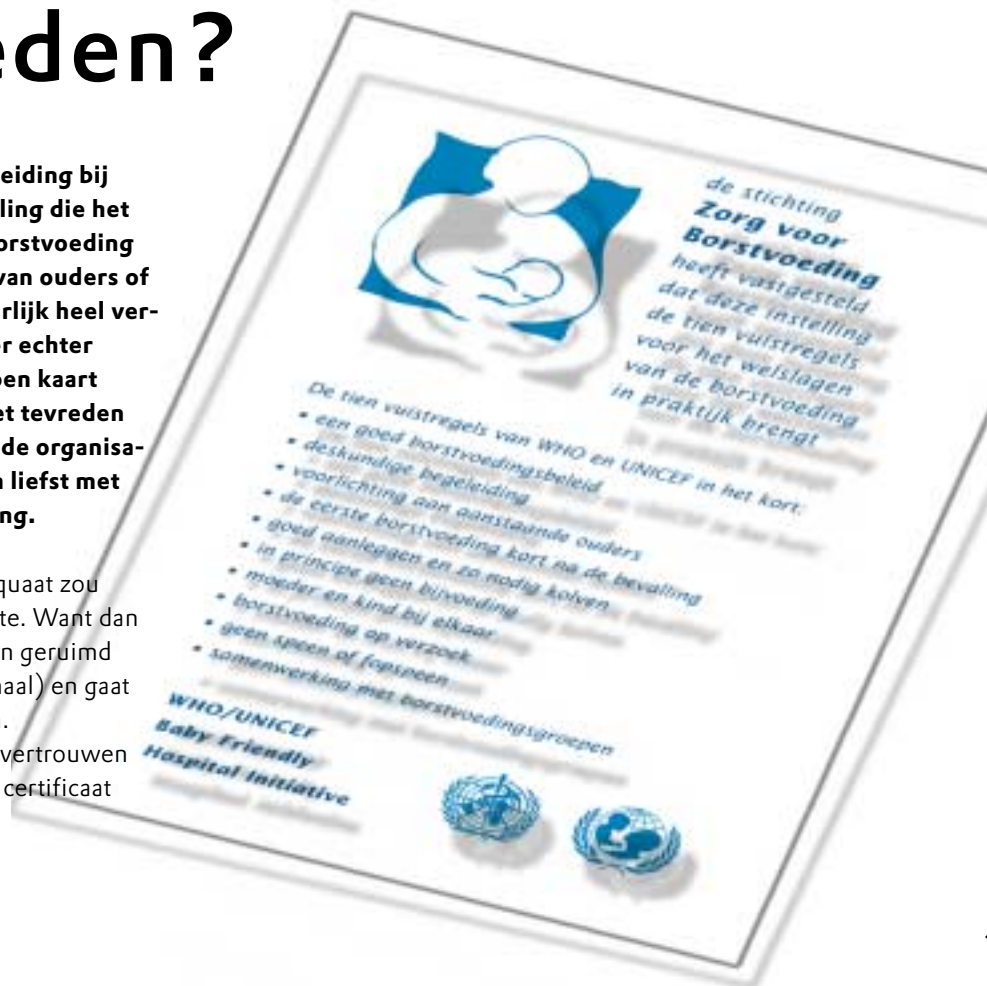
- een duidelijke weekindeling
- elke week een mini maandkalender
- weeknummers
- extra notitieruimte
- een paginalintje
- een jaarplanner/verjaarskalender
- jaarkalenders 2006 en 2007
- lijstje met adressen van de Nederlandse borstvoedingsorganisaties
- een overzicht van de schoolvakanties
- een driehoekje voor losse papiertjes

De agenda kost € 12,00 inclusief verzendkosten en is te bestellen via internet: www.borstvoedingsagenda.nl of door een e-mailtje naar: info@borstvoedingsagenda.nl

Niet tevreden?

Soms horen wij klachten over de begeleiding bij borstvoeding, gegeven door een instelling die het WHO/UNICEF certificaat Zorg voor Borstvoeding heeft behaald. Zo'n klacht kan komen van ouders of van een collega-instelling. Dat is natuurlijk heel vervelend voor alle partijen. We kunnen er echter alleen maar mee uit de voeten als er open kaart wordt gespeeld: degene die ergens niet tevreden over is zal dat moeten laten weten aan de organisatie die het betreft. Liefst schriftelijk en liefst met een afschrift aan Zorg voor Borstvoeding.

Dat is ook voor de instelling die niet adequaat zou hebben gehandeld verreweg het prettigste. Want dan kunnen misverstanden uit de weg worden geruimd (er zitten altijd twee kanten aan een verhaal) en gaat het probleem niet een eigen leven leiden. Cliënten moeten immers kunnen blijven vertrouwen op de kwaliteit waar het WHO/UNICEF certificaat Zorg voor Borstvoeding voor staat. Dat is in ieders belang.

[Foto: Beeldarchief José Maria Paricio Talayero]

Dreumesmelk

De moedermelk van vrouwen die tussen de 12 en 39 maanden borstvoeding geven is in een Israëlische studie vergeleken met die van moeders met een baby van 2 tot 6 maanden, waarbij gekeken is naar vetgehalte en energie (calorieën).

Wat blijkt? Het vetgehalte neemt toe met de duur van de lactatie en dat geldt ook voor de calorische waarde: gemiddeld bijna 3700 kJ per liter tegen ruim 3100 kJ per liter voor de jongere baby's. Dit is een significant verschil. Andere factoren, zoals dieet en BMI van de moeder of het aantal borstvoedingen per dag, hadden er geen invloed op.

Borstvoeding kan dus een belangrijke bijdrage blijven leveren aan de energievoorziening van jonge kinderen.

D. Mandel et al. Fat and energy contents of expressed human breast milk in prolonged lactation. Pediatrics vol 116 #3 2005; e432-e435

Kleinigheidje

Bestel bij zvb@planet.nl dit felblauwe hoesje voor mp3 speler, kleine camera of mobiele telefoon en u maakt reclame voor borstvoeding! De WHO maakt daartegen zeker geen bezwaar.... Een klein kerstpakket in stijl.

Per stuk € 2,50
5 stuks € 8,50
10 stuks € 15,00
25 stuks € 35,00

Kalender 2006

Uitknippen en opsturen

Naam

Organisatie

Adres

Postcode

Plaats

Telefoonnummer

Ik bestel graag de kalender:
per stuk € 6,00 (incl. verzendkosten)

Aantal

Totaalbedrag €

Ik machtig de stichting Zorg voor Borstvoeding om het bovenstaande totaalbedrag van mijn rekening af te schrijven.

Rekeningnummer

Handtekening

NB: Als u niet akkoord bent met de afschrijving, kunt u uw bank/girokantoor binnen 30 dagen opdracht geven het bedrag te laten terugboeken.

Stuur dit formulier aan: Stichting Zorg voor Borstvoeding
Postbus 2047
2930 AA Krimpen aan de Lek

In de eerste week van iedere maand zal het geld worden geïncasseerd en worden de kalenders verstuurd.

Uit de kunst

Giovanni Andrea Ansaldo:

"La Fuga in Egitto"

Galleria Nazionale d'Arte Antica a Palazzo Barberini, Rome

In de nieuwe agenda's: SBO congres

Op **3 oktober 2006** organiseren de Samenwerkende Borstvoeding Organisaties hun tweede congres met als titel: "Borstvoeding werkt". Het congres wordt gehouden in congrescentrum De Reehorst te Ede en is bedoeld voor iedereen die beroepsmatig te maken heeft met borstvoeding in al haar facetten. Voor de diverse beroepsgroepen worden parallelsessies gehouden, verzorgd door nationale en internationale sprekers over uiteenlopende onderwerpen, die allemaal borstvoeding als raakvlak hebben. In de loop van 2006 volgt meer specifieke informatie over programma en aanmelding.

GoedGevoed © Nieuwsbrief van de stichting Zorg voor Borstvoeding nummer 6.4, december 2006

Oplage: 2250 exemplaren

Kopij voor het volgende nummer inleveren vóór 15 februari 2006.

Voor een extra (gratis) instellingsabonnement: neem contact op met de stichting Zorg voor Borstvoeding. Een pdf-file van GoedGevoed staat ook op de website.

Stichting Zorg voor Borstvoeding (1996) implementeert het WHO/UNICEF Baby Friendly Hospital Initiative in Nederland.

Postbus 2047 2930 AA Krimpen aan de Lek.

tel./fax: 0180-520 633 of 0343-591 319

e-mail: zvb@borstvoeding.nl

website: www.zvb.borstvoeding.nl

(ook voor on line bestellen)

ZvB is telefonisch bereikbaar op werkdagen: 9.00 tot 13.00 u.

De activiteiten van de stichting Zorg voor Borstvoeding maken onderdeel uit van het masterplan 'Borstvoeding' van het Voedingscentrum

Numico moet babymelk terughalen uit Italië

SCHIPHOL – Het voedingsmiddelenconcern Numico moet babymelk terughalen uit Italië. De melk is mogelijk besmet met een stof uit de inkt waarmee de verpakking is bedrukt. Begin november werd duidelijk dat branchegeenoot Nestlé ook twee miljoen liter babymelk heeft teruggeroepen. (ANP)

Nestlé haalt babymelk uit de schappen

ROME – De Zwitserse voedselbrikant Nestlé heeft in Italië twee miljoen liter babymelk teruggehaald. De melk zou niet geschikt zijn voor consumptie, zo zei een woordvoerder dinsdag. Bij controles zijn sporen van een chemische stof aangetroffen die bij de verpakking wordt gebruikt. Er zou geen gevaar zijn voor de volksgezondheid. (ANP)

B.v.

"Bij die lui van Numico en Nestlé zal de poedermelk wel zuur zijn..."